

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain muuttamisesta (HE 99/2023 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty valtiovarainvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- valtiovarainvaliokunta VaVL 1/2024 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- johtava asiantuntija Timo Kaisanlahti, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtava lakimies Pasi Horsmanheimo, Patentti- ja rekisterihallitus
- verojohtaja Anita Isomaa, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- veroasiantuntija Saara Hietanen, Finnwatch ry
- toiminnanjohtaja Sanna Alakare, Suomen Tilintarkastajat ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Verohallinto
- Kirjanpitolautakunta
- Keskuskauppakamari

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Teknologiateollisuus ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kirjanpitolakia ja tilintarkastuslakia. Ehdotuksella pantaisiin täytäntöön tietyin kokoisten yritysten ja sivuliikkeiden tuloverotietojen maakohtaista ilmoittamista koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi.

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Säännöksiä tuloverotietojen ilmoittamisesta sovellettaisiin direktiivin edellyttämällä tavalla tilikausilla, jotka alkavat 22.6.2024 ja sen jälkeen.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Hallituksen esitys liittyy direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tiettyjen yritysten ja siviiliyritysten tuloverotietojen ilmoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2011/261 eli ns. veroraportointidirektiivin kansalliseen täytäntöönpanoon. Direktiivi koskee maakohtaisten tuloverotietojen julkista raportointia, ja sääntelyn tavoitteena on lisätä avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Talousvaliokunta on direktiiviehdotusta käsitellessään pitänyt toimenpiteitä yritystoiminnan avoimuuden lisäämiseksi kannatettavina tähdentäen samalla, että yritysten hallinnollinen taakka ei saa tarpeettomasti lisääntyä (TaVL 22/2016 vp).

Tuloveroja koskeva julkistamisvelvollisuus koskee konserneja ja yrityksiä, joiden liikevaihto ylittää 750 miljoonaa euroa. Hallituksen esityksen mukaan Suomessa on noin 50 yritystä tai konsernia, jotka ylittävät tuloverojensa maakohtaiseen raportointiin velvoittavaan 750 miljoonan euron liikevaihtoon. Veroraportointidirektiivi on luonteeltaan minimisäädös, ja sääntelyä on mahdollista täydentää kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä mm. laajentamalla raportointivelvollisten piiriä direktiivissä säädetyn liikevaihton alittaviin yrityksiin ja lisäämällä raportoinnin sisältövaatimuksia. Hallituksen esitys ei sisällä mainittuihin seikkoihin liittyvää kansallista lisäsääntelyä.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella talousvaliokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja kannatettavana. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Väliaikainen poikkeus tuloverokertomukseen sisältyvän tiedon julkistamisesta

Kirjanpitolain 7 b luvun 8 §:ssä säädetään väliaikaisesta poikkeuksesta tuloverokertomukseen sisältyvän tiedon julkistamisen osalta. Veroraportointidirektiivi mahdollistaa sen, että tietyt tiedot saadaan jättää väliaikaisesti julkistamatta, jos julkistaminen voisi aiheuttaa vakavaa taloudellista haittaa tuloverokertomuksen tarkoittamille yrityksille. Kertomuksessa on selkeästi ilmoitettava julkistamatta jättämisestä ja esitettävä perusteltu selitys tälle menettelylle.

Ehdotetun 2 momentin mukaan väliaikaisesti julkistamatta jätetty tieto tulee esittää myöhemmässä tuloverokertomuksessa viimeistään kahden vuoden kuluttua julkistamatta jättämisestä. Tämän jälkeen kirjanpitolautakunta voi erityisestä syystä pidentää määräaika julkistamatta jättämiselle enintään kolmella vuodella.

Eräät kuultavat ovat pitäneet ehdotettua kahden vuoden yritysaloitteista määräaika liian lyhyenä ja esittäneet, että lakiin otettaisiin suoraan direktiivin mahdollistama viiden vuoden määräaika ilman hallinnollista menettelyä kirjanpitolautakunnassa. Toisaalta kuulemisessa on esitetty myös,

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp

että väliaikaisesta poikkeuksesta tulisi luopua kokonaan tai ainakin pitäytyä hallituksen esitykseen sisältyvässä 2+3-mallissa. Valtiovarainvaliokunta on pitänyt hallituksen esityksessä ehdotettua sääntelymallia perusteltuna (VaVL 1/2024 vp).

Veroraportointidirektiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki antamatta jätetyt tiedot julkaistaan myöhemmässä tuloverotietoja koskevassa kertomuksessa viimeistään viiden vuoden kuluessa tietojen alkuperäisestä antamatta jättämisestä. Kirjanpitolautakunta on todennut lausunnossaan, että olisi selkeämpää, jos väliaikaisesti julkaisematta jätetty tieto tulisi esittää direktiivissä säädetyn mukaisesti. Myös talousvaliokunta pitää perusteltuna pitäytyä direktiivin mahdollistamassa yritysaloitteisessa viiden vuoden poikkeusajassa. Tällöin voidaan välttää turhaa byrokratiaa ja suomalaisille yrityksille mahdollisesti aiheutuvaa kilpailuhaittaa. Näin ollen valiokunta ehdottaa muutoksia 7 b luvun 8 §:n 2 momenttiin.

Hallituksen esityksessä todetaan, että väärinkäytösmahdollisuuden estämiseksi poikkeamisille tulee olla objektiivisesti todennettava syy, joka on pöytäkirjattava. Poikkeamisen laillisuuden arviointi kuuluu tilintarkastajalle osana hallinnon tarkastusta. Valiokunnan asiantuntijalausunnossa on tuotu esiin, että tilintarkastajan tekemään laillisuuden arviointiin ei voi kuulua poikkeamiselle edellytettävää objektiivisen syyn arviointia eikä tiedon julkaisemisesta mahdollisesti aiheutuvan kaupallisen haitan arviointia. Valiokunta korostaa, että kyse on yksinomaan laillisuuden valvonnasta kuten muussakin hallinnon tarkastuksessa. Näin ollen tilintarkastajan tehtävänä on hallinnon tarkastuksessaan varmistaa, että lykkäämiselle on esitetty syy, joka on hallituksessa asianmukaisesti käsitelty ja pöytäkirjattu.

Tuloverokertomuksen laatimisaika ja julkistaminen

Kirjanpitolakiin ehdotetun 7 b luvun 9 §:n 1 momentin mukaan tuloverokertomus on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Saman pykälän 2 momentin mukaan tuloverokertomus on ilmoitettava rekisteröitäväksi 12 kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Veroraportointidirektiivin mukaan raportti voidaan laatia, julkaista ja asettaa saataville 12 kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Muutamissa valiokunnan asiantuntijalausunnoissa on tuotu esiin, ettei ole mitään käytännön tarvetta ja syytä kiristää direktiivin mahdollistamia määräaikoja mm. tuloverokertomuksen laatimisen osalta. Toisaalta yhdessä asiantuntijalausunnossa on ehdotettu, että julkaisulle ja rekisteröinnille säädetty määräaika voisi lyhentää kuuteen kuukauteen.

Valtiovarainvaliokunta on todennut lausunnossaan, että verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 14 d §:n nojalla tehtävä verotuksen maakohtainen raportti on toimitettava Verohallinnolle 12 kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Yhdenmukaisuus laatimisajoissa on omiaan vähentämään yrityksiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa. Ehdotetussa kirjanpitolain 7 b luvun 7 §:n 1 momentissa mahdollistetaan myös se, että esityksen tarkoittamassa julkisessa tuloverokertomuksessa tiedot määritetään verotuksen maakohtaisessa raportoinnissa noudatettavalla tavalla. Nämä seikat huomioon ottaen valtiovarainvaliokunta on pitänyt perusteltuna, että myös julkisen tuloveroraportin laatimisessa ja julkistamisessa noudatettaisiin 12 kuukauden määräaika.

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp

Talousvaliokunta toteaa, että kirjanpitolakiin ehdotettu 7 b luvun 9 §:n 1 momenttiin sisältyvä neljän kuukauden määräaika on kansallinen lisäedellytys, eikä veroraportointidirektiivi edellytä tällaista säännöstä. Talousvaliokunta katsoo valtiovarainvaliokunnan tavoin, että määräaikaisten yhdenmukaistamisella voidaan osaltaan pyrkiä vähentämään yrityksiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa. Tarpeettoman kansallisen lisäsääntelyn välttämiseksi talousvaliokunta ehdottaa muutoksia tuloverokertomuksen laatimisaikaa, rekisteröitäväksi ilmoittamista ja julkistamista koskevaan säännökseen.

Sääntelyn uudelleentarkastelu

Valiokunnan asiantuntijalausunnossa on kritisoitu sitä, että kansallisessa sääntelyehdotuksessa ei ole käytetty mahdollisuutta säätää raportointivaatimuksista minimisääntelyyn perustuvaa direktiiviä kattavammin. Direktiivi mahdollistaa muun muassa sen, että raportointivelvoitteet ulotetaan koskemaan kaikkia yrityksen toimintamaita, soveltamisalan määrittävä liikevaihtoraja asetetaan kansallisessa sääntelyssä direktiiviä matalammalle tasolle ja yritykset veloitetaan raportimaan direktiivissä edellytettyjen tietojen lisäksi muitakin tietoja.

Hallituksen esityksessä todetaan, että veroraportointikertomusten tietosisällöllinen yhdenmukaisuus ETA-alueella on ollut perustavanlainen tavoite direktiivin laadintaprosessissa, ja siksi kansallisten lisävaatimusten asettamiseen on suhtauduttava pidättyväisesti. Talousvaliokunta korostaa, että yritysten tasapuolisen kilpailuasetelman säilyttämisen näkökulmasta on perusteltua pidättäytyä tarpeettomasta kansallisesta lisäsääntelystä direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä.

Talousvaliokunta katsoo, että mahdollinen soveltamisalan laajennus, liikevaihtorajan tarkastelu ja raportoitavien tietojen laajennustarpeet on tarkoituksenmukaista ottaa arvioitavaksi komission johdolla, jotta voidaan arvioida tilannetta suhteessa muihin EU- ja ETA-maihin. Myös valtiovarainvaliokunta on todennut lausunnossaan, että mahdollisia tarpeita sääntelyn soveltamisalan laajennuksiin on tarkoituksenmukaisinta arvioida EU-tasolla kansallisen sääntelyn sijaan.

Valiokunta toteaa, että veroraportointidirektiivin 48 h artiklan mukaan komissio antaa viimeistään 22.6.2027 kertomuksen tuloverotietoja koskevien raportointivelvoitteiden noudattamisesta ja niiden vaikutuksesta ottaen huomioon tilanteen OECD:n tasolla, tarpeen varmistaa riittävä avoimuuden taso sekä säilyttää ja turvata kilpailukykyinen ympäristö yrityksille ja yksityisille investoinneille. Kertomuksessa tullaan tarkastelemaan ja arvioimaan erityisesti, olisiko kertomuksen antamisvelvoitetta asianmukaista laajentaa koskemaan suuria yrityksiä ja suuria konserneja sekä laajentaa tuloverotietoja koskevan kertomuksen sisältöä ottamalla mukaan muita tietoja. Komissio arvioi kertomuksessa myös, miten kolmansien maiden verotuksellisten lainkäyttöalueiden verotietojen esittäminen kootusti sekä tietojen väliaikainen antamatta jättäminen vaikuttavat veroraportointidirektiivin tehokkuuteen.

Komissio toimittaa kesään 2027 mennessä uudelleentarkastelua koskevan kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle ja liittää siihen tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että komissiolle on asetettu direktiivissä nimenomainen velvoite tarkastella EU-lainsäädännön toimivuutta ja sen mahdollisia muutostarpeita.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki kirjanpitolain muuttamisesta

7 b luvun 1 §. Soveltamisala. Ehdotetun säännöksen 2 momentin mukaan velvollisuus tuloverokertomuksen laatimiseen raukeaa, jos 1 momentissa mainittu raja-arvo on saavutettu tai alitettu sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella. Talousvaliokunta ei pidä säännöksen muotoilua onnistuneena. Saadun selvityksen mukaan säännös koskee tilanteita, joissa liikevaihto on tasan 750 miljoonaa euroa tai sitä pienempi. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa 2 momentin selkeyttämistä.

7 b luvun 2 §. Soveltaminen Euroopan talousalueen ulkopuoliseen emoyritykseen. Valiokunta ehdottaa pykälän 3 momentin kirjoitusvirheen korjaamista.

7 b luvun 7 §. Raportointimallit ja sähköinen raportointimuoto. Säännöksen 1 momenttiin ehdotetaan teknistä korjausta.

7 b luvun 8 §. Väliaikainen poikkeus tuloverokertomukseen sisältyvän tiedon julkistamisesta. Talousvaliokunta ehdottaa, että pykälän 2 momentissa säädetään veroraportointidirektiivin mahdollistamasta enintään viisivuotisesta yritysaloitteisesta poikkeuksesta. Samalla hallituksen esityksessä kirjanpitolautakunnalle ehdotettu tehtävä poikkeusmenettelyssä poistetaan tarpeettomana.

7 b luvun 9 §. Tuloverokertomuksen laatimisaika, rekisteröitäväksi ilmoittaminen ja julkistaminen. Talousvaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että myös julkisen tuloveroraportin laatimisessa noudatetaan direktiivin mahdollistamaa 12 kuukauden määräaika. Näin ollen pykälän 1 momentti ehdotetaan poistettavaksi ja 1 momentiksi siirtyvää säännöstä täydennettäväksi.

Pykälän 2 momentiksi siirtyvän valtuutussäännöksen mukaan Patentti- ja rekisterihallitus antaa tarkemmat määräykset siitä, millä tavoin ilmoitus voidaan toimittaa sähköisesti. Talousvaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että säännöstä yhdenmukaistetaan vastaamaan kestävyysraportointiin liittyvien asiakirjojen vastaanottamista koskevan kirjanpitolain 7 luvun 25 §:n 3 momentin muotoilua.

Lisäksi pykälän otsikkoon ehdotetaan tehtäväksi tekninen korjaus.

8 luvun 1 §. Lain tarkoituksen edistäminen sekä valvonta. Lain 7 b luvun 9 §:ään ehdotetun muutoksen vuoksi myös 8 luvun 1 §:n 4 momenttiin sisältyvä viittaussäännös ehdotetaan muutettavaksi.

2. Laki tilintarkastuslain muuttamisesta

5 c §. Lausunto tuloverokertomuksesta. Lain 3 lukuun on ehdotettu lisättäväksi uusi 5 b §, mutta sama pykälänumero sisältyy jo nykyisin voimassa olevaan lakiin. Näin ollen lakiin tulee lisätä uusi 5 c § ja tämän vuoksi myös johtolauseetta ja voimaantulosäännöstä tulee muuttaa.

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp

Talousvaliokunnan asiantuntijalausunnossa on tuotu esiin, että pykälän 1 momentin 1 kohdan perusteella on epäselvää, tuleeko lausunto antaa jokaisesta osakeyhtiöstä ja osuuskunnasta vai ainoastaan niistä, jotka ovat kerryttäneet liikevaihtoa enemmän kuin 750 miljoonaa euroa kahtena peräkkäisenä tilikautena. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan direktiivissä tarkoitettu lausunto tuloverokertomuksen laatimisvelvollisuudesta rajautuu vain kirjanpitolain 7 b luvun soveltamisalaan kuuluviin yrityksiin. Näin ollen valiokunta ehdottaa pykälän selventämistä ja uuden 3 momentin lisäämistä tuloverokertomuksesta annettavaa lausuntoa koskevaan säännökseen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 99/2023 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

kirjanpitolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:n otsikko, sekä
lisätään 1 luvun 6 §:ään uusi 3 momentti, 1 lukuun uusi 10 ja 11 §, lakiin uusi 7 b luku, 8 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1620/2015, uusi 4–6 momentti sekä 8 lukuun uusi 4 a §
seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp

1 luku

Yleiset säännökset

6 §

Konserniyritys, emoyritys ja tytäryritys sekä itsenäinen yritys

Itsenäisellä yrityksellä tarkoitetaan 7 b luvussa kirjanpitovelvollista, joka ei kuulu konserniin.

10 §

Perimmäinen emoyritys

Tässä laissa tarkoitetaan perimmäisellä emoyrityksellä emoyritystä, jonka laatimaan konsernitilinpäätökseen kuuluu eniten sen kanssa samaan konserniin kuuluvia yrityksiä.

11 §

Verotuksellinen lainkäyttöalue

Tässä laissa tarkoitetaan verotuksellisella lainkäyttöalueella valtiota tai ei-valtiollista lainkäyttöaluetta, jolla on itsenäinen oikeus kantaa veroa yritysten tuloista.

7 b luku

Tuloverokertomus

1 §

Sovelletamisala

Tässä luvussa tarkoitetun tuloverokertomuksen päätyneestä tilikaudesta on velvollinen laatimaan, julkistamaan ja asettamaan saataville perimmäinen emoyritys, jos sen konsernitilinpäätöksen mukainen liikevaihto on sekä päätyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittänyt 750 miljoonan euron raja-arvon. Sama velvollisuus on itsenäisellä yrityksellä, jonka tilinpäätöksen mukainen liikevaihto on sekä päätyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittänyt mainitun raja-arvon.

Velvollisuus tuloverokertomuksen laatimiseen raukeaa, jos **konsernitilinpäätöksen mukainen liikevaihto on 750 miljoonaa euroa tai sitä pienempi** sekä päätyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta itsenäiseen yritykseen, perimmäiseen emoyritykseen konserniyrityksineen eikä näiden sivuliikkeisiin, jos nämä ja niiden pysyvät liikepaikat sijaitsevat ja pysyvää liiketoimintaa harjoitetaan ainoastaan Suomessa.

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU 89 artiklassa tarkoitetun maakohtaisen raportin laatimiseen velvolliseen itsenäiseen yritykseen eikä sellaiseen perimmäiseen emoyritykseen, jonka maakohtaisessa raportissa annetaan tiedot toiminnoista kussakin konsernitilinpäätökseen sisältyvässä konserniyrityksessä.

2 §

Soveltaminen Euroopan talousalueen ulkopuoliseen emoyritykseen

Kun määräysvalta suuryrityksessä tai keskikokoisessa yrityksessä kuuluu sellaiselle perimmäiselle emoyritykselle, joka sijaitsee Euroopan talousalueen ulkopuolella, sen päätyneeltä tilikaudelta tulee julkistaa tai asettaa saataville tuloverokertomus, jos emoyrityksen konsernitilinpäätöksen mukainen liikevaihto on sekä päätyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittänyt 1 §:n 1 momentissa mainitun raja-arvon. Tämä velvollisuus raukeaa, jos raja-arvo on alittunut sekä päätyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden täyttämiseksi suuryrityksen ja keskikokoisen yrityksen tulee pyytää perimmäistä emoyritystään toimittamaan sille tuloverokertomuksessa edellytetyt tiedot. Jos pyynnöstä huolimatta näitä ei saada, tytäryrityksen on laadittava, julkaistava ja asetettava saataville hallussaan olevista, saamistaan ja hankkimistaan tiedoista tuloverokertomus sekä liitettävä kertomukseen lausuma siitä, että emoyritys ei asettanut tarvittavia tietoja saataville.

Jos Euroopan talousalueen ulkopuolisella emoyrityksellä on määräysvallassaan kaksi tai useampia 2 momentissa tarkoitettua yritystä, mainitussa momentissa säädetty velvollisuus kuuluu näistä sille, jonka viimeisimmän tilinpäätöksen mukainen liikevaihto on suurin.

3 §

Soveltaminen Euroopan talousalueen ulkopuolisen yrityksen suomalaiseen sivuliikkeeseen

Jos Euroopan talousalueen ulkopuolisella yrityksellä on Suomessa sivuliike, tämän yrityksen tai, jollei se ole itsenäinen, sen Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevan perimmäisen emoyrityksen päätyneestä tilikaudesta tulee julkistaa ja asettaa saataville tuloverokertomus, jos sekä päätyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on tämän yrityksen tai, jollei se ole itsenäinen, sen Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevan perimmäisen emoyrityksen liikevaihto on ylittänyt 1 §:n 1 momentissa mainitun raja-arvon. Tämä velvollisuus raukeaa, jos raja-arvo sivuliikkeessä on alittunut sekä päätyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella.

Sivuliikkeen edustajan tulee pyytää 1 momentissa tarkoitettua yritystä toimittamaan sille tuloverokertomuksessa edellytetyt tiedot. Jos pyynnöstä huolimatta näitä ei saada, tämän on laadittava, julkaistava ja asetettava saataville hallussaan olevista, saamistaan ja hankkimistaan tiedoista tuloverokertomus sekä liitettävä kertomukseen lausuma siitä, että yritys ei asettanut tarvittavia tietoja saataville.

Jos 1 momentissa tarkoitettulla Euroopan talousalueen ulkopuolisella yrityksellä tai, jollei se ole itsenäinen, sen Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevalla perimmäisellä emoyrityksel-

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp

lä on määräysvalta suomalaisessa suuryrityksessä tai keskisuudessa yrityksessä, tämän pykälän sijasta noudatetaan, mitä 2 §:ssä säädetään.

4 §

Euroopan talousalueen ulkopuolisen yrityksen itsensä laatiman tuloverokertomuksen ensisijaisuus

Mitä 2 ja 3 §:ssä säädetään, ei sovelleta, jos Euroopan talousalueen ulkopuolinen yritys tai, jollei se ole itsenäinen, sen Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitseva perimmäinen emoyritys julkistaa viimeistään 12 kuukauden kuluttua tilinpäätöspäivästä tuloverokertomuksen, jonka tulee:

1) sisältää tässä luvussa tuloverokertomukselta edellytetyt tiedot sekä tunnistetietoina nimi ja kotipaikka siitä suomalaisesta yrityksestä tai Suomessa sijaitsevasta sivuliikkeestä, joka on kertomuksen julkistanut; ja

2) olla maksutta saatavilla vähintään yhdellä Euroopan unionin virallisella kielellä sekä ko-neellisesti luettavassa sähköisessä raportointimuodossa.

5 §

Tuloverokertomusta koskevien velvoitteiden välttely

Jos Patentti- ja rekisterihallitus katsoo, että tytäryrityksen tai sivuliikkeen toiminnan järjestä-misessä on yksinomaisena tarkoituksena kiertää 2 tai 3 §:ssä säädettyä velvollisuutta, sen tulee kirjallisesti kehottaa tytäryritystä tai sivuliikettä julkistamaan ja asettamaan saataville tulovero-kertomuksensa. Patentti- ja rekisterihallitus merkitsee kehotuksen kaupparekisteriin viran puo-lesta.

6 §

Tuloverokertomuksen sisältö

Tuloverokertomuksessa on:

- 1) yksilöitävä tuloverokertomukseen sisällytetyt yritykset; ja
- 2) esitettävä 1 kohdassa tarkoitetuista yrityksistä yhteenlasketut tiedot tuloksista ja suoritetuista tuloveroista jäsenvaltiokohtaisesti ja lainkäyttöalueittain.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettujen tie-tojen ilmoittamisesta tuloverokertomuksessa.

7 §

Raportointimallit ja sähköinen raportointimuoto

Tuloverokertomus saadaan laatia noudattaen hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin 2011/16/EU liitteessä III olevan III jakson B ja C **kohdan** ohjeita.

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp

Tuloverokertomuksessa tulee mainita, onko se laadinnassa noudatettu 1 momentissa tarkoitettuja ohjeita vai 6 §:ssä tarkoitettua valtioneuvoston asetusta.

Tuloverokertomus on laadittava sen mallin mukaisesti ja noudattaen sitä sähköistä raportointimuotoa, josta säädetään tilinpäätösdirektiivin 48 c artiklan 4 kohdan nojalla annettavalla komission täytäntöönpanosäädöksellä.

8 §

Väliaikainen poikkeus tuloverokertomukseen sisältyvän tiedon julkistamisesta

Tieto, jonka julkistamisesta säädetään tilinpäätösdirektiivin 48 c artiklan 2 tai 3 kohdassa, saadaan jättää väliaikaisesti julkistamatta, jos julkistaminen voisi aiheuttaa vakavaa taloudellista haittaa tuloverokertomuksen tarkoittamille yrityksille. Kertomuksessa on selkeästi ilmoitettava julkistamatta jättämisestä ja esitettävä perusteltu selitys tälle menettelylle.

Edellä 1 momentissa säädetyllä tavalla väliaikaisesti julkistamatta jätetty tieto tulee esittää myöhemmässä tuloverokertomuksessa viimeistään **viiden** vuoden kuluttua julkistamatta jättämisestä. ~~Erityisestä syystä kirjanpitolautakunta voi tuloverokertomuksen tarkoittaman yrityksen hakemuksesta päättää pidentää määräaika julkistamatta jättämiselle enintään kolmella vuodella. Lautakunnan päätöksestä on selkeästi ilmoitettava tuloverokertomuksissa.~~

Poiketen siitä, mitä tässä pykälässä säädetään, tilinpäätösdirektiivin 48 c artiklan 5 kohdassa tarkoitettua tietoa ei saa jättää julkistamatta, jos se liittyy veroasioissa yhteistyöhaluttomia lainkäyttöalueita koskevasta tarkistetusta EU:n luettelosta annettujen neuvoston päätelmien liitteissä I ja II lueteltuihin verotuksellisiin lainkäyttöalueisiin.

Poiketen siitä, mitä tässä pykälässä säädetään, yritys ei kuitenkaan saa poiketa niistä julkistamisvelvollisuuksista, joista säädetään markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivin 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 596/2014.

9 §

Tuloverokertomuksen laatimisaika, rekisteröitäväksi ilmoittaminen ja julkistaminen

~~Tuloverokertomus on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.~~

Tuloverokertomus on **laadittava ja** ilmoitettava 3 luvun 9 §:n mukaisesti rekisteröitäväksi 12 kuukauden kuluessa kertomuksen tarkoittaman tilikauden päättymispäivästä.

Ilmoitukseen sovelletaan sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnasta annettua lakia (13/2003). Ilmoitus on varmennettava sähköisellä allekirjoituksella tai muulla hyväksyttävällä tavalla. ~~Patentti- ja rekisterihallitus antaa tarkemmat määräykset siitä, millä tavoin ilmoitus voidaan toimittaa sähköisesti.~~ Sen estämättä, mitä 7 §:n 3 momentissa säädetään sähköisestä raportointimuodosta, kaupparekisterilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettulla Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksellä määrätään teknisistä seikoista, joita noudatetaan ilmoituksen vastaanottamiseksi Patentti- ja rekisterihallituksessa.

Sen, joka on 1- 3 §:ssä säädetyllä tavalla velvollinen tuloverokertomuksen laatimiseen, on 1 momentissa mainitussa ajassa julkistettava kertomus maksutta yleisön saataville verkkosivuiltaan. Kertomus on pidettävä yhtäjaksoisesti saatavilla vähintään viiden vuoden ajan.

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan myös 2 §:n 2 momentissa ja 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun lausumaan.

10 §

Vastuu tuloverokertomuksesta

Hallituksen tai muun vastaavan toimielimen jäsenen sekä toimitusjohtajan tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevasta vastuusta säädetään asianomaista oikeushenkilöä koskevassa laissa. Sama vastuu koskee myös tuloverokertomusta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut henkilöt ovat velvollisia varmistamaan parhaan tietonsa ja taitonsa mukaisesti, että tuloverokertomus laaditaan, rekisteröidään ja julkistetaan tässä luvussa säädetyn mukaisesti.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös sivuliikkeen edustajaan.

11 §

Valuuttakurssi

Muussa valuutassa kuin eurossa laaditun konsernitilinpäätöksen tai tilinpäätöksen liikevaihto muunnetaan euromääräiseksi noudattaen asianomaisen yrityksen tilinpäätöspäivän ostokurssia.

8 luku

Erinäiset säännökset

1 §

Lain tarkoituksen edistäminen sekä valvonta

Jos 7 b luvun 10 §:ssä tarkoitettu henkilö laiminlyö mainitun luvun 9 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tuloverokertomuksen ilmoittamisesta rekisteröitäväksi tai mainitun luvun 5 §:n nojalla annetun kehotuksen noudattamisen, Patentti- ja rekisterihallitus voi velvoittaa tämän henkilön toimittamaan tuloverokertomuksen rekisteröitäväksi määräämässään ajassa. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa. Päätökseen, jolla uhkasakko on asetettu, ei saa hakea muutosta.

Jos 4 momentissa tarkoitettu kehotuksesta huolimatta tuloverokertomusta ei ole toimitettu rekisteröitäväksi vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä, Patentti- ja rekisterihallituksen tulee määrätä 7 b luvun:

1) 1 §:ssä tarkoitettu perimäinen emoyritys tai 2 §:ssä tarkoitettu tytäryritys selvitystilaan tai poistettavaksi kaupparekisteristä noudattaen, mitä osakeyhtiölain 20 luvun 4 §:ssä tai osuuskuntalain 23 luvun 4 §:ssä säädetään;

2) 3 §:ssä tarkoitettu sivuliike poistettavaksi kaupparekisteristä.

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp

Edellä 5 momentissa tarkoitettu määräys on annettava, jollei ennen asian ratkaisemista näytettä, ettei siihen enää ole perustetta.

4 a §

Tuloverokertomuksen rekisteröintirikkomus

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö tuloverokertomuksen rekisteröimisen 7 b luvun 9 §:ssä säädettyssä määräajassa, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *tuloverokertomuksen rekisteröintirikkomuksesta* sakkoon.

Rangaistusta ei tuomita, jos rikkomus on vähäinen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 7 b lukua sovelletaan tilikausilla, jotka alkavat 22 päivänä kesäkuuta 2024 tai sen jälkeen.

2.

Laki

tilintarkastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään tilintarkastuslain (1141/2015) 3 lukuun uusi 5 **c** § ja 7 luvun 6 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

3 luku

Tilintarkastuksen sisältö

5 **c** §

Lausunto tuloverokertomuksesta

Tilintarkastuskertomuksessa on annettava lausunto myös siitä, onko:

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp

1) osakeyhtiö tai osuuskunta ollut velvollinen rekisteröimään ja julkistamaan kirjanpitolain 7 b luvussa tarkoitetun tuloverokertomuksen päättynyttä tilikautta välittömästi edeltäneellä tilikaudella; sekä

2) 1 kohdassa tarkoitettu rekisteröiminen ja julkistaminen tehty kirjanpitolaissa säädetyllä tavalla.

Jos tuloverokertomuksen rekisteröimistä tai julkistamista ei ole tehty kirjanpitolain mukaisesti, tilintarkastajan tulee ilmoittaa tilintarkastuskertomuksensa erikseen Patentti- ja rekisterihallituksen tiedoksi. Patentti- ja rekisterihallitus voi päätöksellään määrätä ilmoitusmenettelystä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu lausunto annetaan yrityksestä, joka kuuluu kirjanpitolain 7 b luvun soveltamisalaan.

7 luku

Ohjaus, kehittäminen ja valvonta

6 §

Tilintarkastuslautakunnan asettaminen ja kokoonpano

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden palkkioiden perusteista määrätään työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 3 luvun 5 c §:ää sovelletaan tilikausilla, jotka alkavat 22 päivänä kesäkuuta 2024 tai sen jälkeen.

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp

Helsingissä 20.3.2024

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Sakari Puisto ps
jäsen Noora Fagerström kok
jäsen Kaisa Garedew ps
jäsen Lotta Hamari sd
jäsen Mai Kivelä vas
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Helena Marttila sd
jäsen Pia Sillanpää ps
jäsen Oras Tynkkynen vihr
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok
jäsen Juha Viitala sd
varajäsen Aleksi Jäntti kok
varajäsen Vesa Kallio kesk
varajäsen Teemu Kinnari kok
varajäsen Jorma Piisinen ps
varajäsen Minna Reijonen ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Maiju Tuominen

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp
Vastalause

Vastalause

Perustelut

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kirjanpitolakia ja tilintarkastuslakia. Ehdotuksella pannaan täytäntöön tiettyjen kansainvälisesti toimivien yritysten ja niiden sivuliikkeiden tuloverotietojen ja eräiden muiden liiketoimintaa kuvaavien tunnuslukujen julkista maakohtaista ilmoittamista koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (jäljempänä veroraportointidirektiivi).

Poikkikansallisten konsernien veronmaksua ja muita liiketoiminnan avaintietoja koskevien tietojen erittely maakohtaisesti on ollut yksi keskeisiä uudistuksia suuryritysten aggressiivisen verosuunnittelun suitsimiseen ja yhteisöveropohjien vahvistamiseen tähtäävässä sääntelyssä, jota on toimeenpantu Euroopassa ja muualla maailmassa asteittain globaalin finanssikriisin jälkeen paljolti OECD:n piirissä tehdyn työn pohjalta. Esimerkiksi monet kansalaisjärjestöt ja tutkijat ovat pitäneet ajatusta maakohtaisesta kirjanpidosta aktiivisesti esillä 2000-luvun alkupuolelta lähtien.

Veroviranomaisille tapahtuva maakohtainen raportointi säädettiin Suomessakin pakolliseksi jo vuoden 2017 alusta EU-sääntelyn velvoittamana (verotusmenettelylain 14 d §). Tuon lakiesityksen eduskuntakäsittelyn yhteydessä sosiaalidemokraattien, vihreiden ja vasemmistoliiton edustajat jättivät valtiovarainvaliokunnan mietintöön (VaVM 18/2016 vp) vastalauseen, johon sisältyi seuraava lausuma:

"Eduskunta edellyttää, että Suomi edistää EU:ssa yhteistä lainsäädäntöä, jossa maakohtaisen raportoinnin yleisöjulkisuus laajenisi mm. yhtiön omille verkkosivuille, maakohtaisen raportoinnin soveltamisala laajennettaisiin kaikkiin siirtohinnoitteluilmoituksen antamiseen velvoitettuihin yhtiöihin (liikevaihtoraja 50 miljoonaa euroa), velvoitetaan esittämään tietoja nykyistä laajemmin (ml. liikevoitto), ilmoituksen jättämisen määräajaksi määrätään 6 kuukautta sekä sanktiot laiminlyönnistä olisivat nykyistä tarkoituksenmukaisempia."

Nyt käsillä oleva hallituksen esitys pohjaa komission direktiiviin, jonka ensimmäinen versio julkaistiin vuonna 2016 ja lopullinen direktiivi vuonna 2021. Direktiivi ja lakiesitys vastaavat yllä mainitussa ponsiesityksessäkin peräänkuulutettuun sääntelytarpeeseen yleisöjulkisuuden osalta.

Maakohtaisten kirjanpitotietojen julkaisuun velvoittavan sääntelyn tavoitteena on lisätä poikkikansallisen yritystoiminnan avoimuutta, läpinäkyvyyttä ja vastuullisuutta ja ehkäistä yritysten aggressiivista verosuunnittelua. Ajatus on, että maakohtainen erittely tekee näkyväksi järjestelyt, joilla velkoja, varallisuutta ja voittoja siirretään keinotekoisesti monikansallisen konsernin sisällä verojen minimoimiseksi. Yleisöjulkisuus on tärkeää, jotta veroviranomaisten ohella myös tutkijat, kansalaisjärjestöt, toimittajat, muut asiantuntijat ja laaja yleisö pystyvät arvioimaan monikansallisten yritysten veronmaksun oikeellisuutta.

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp Vastalause

Suuryritysten harjoittamasta verovälttelystä kärsivät verotuloja menettävät valtiot ja niiden kansalaiset sekä pienemmät ja rehellisesti toimivat yritykset, kun veroja välttelevät toimijat saavat kilpailuetua suhteessa niihin.

Raportoinnin kattavuus ja kansallinen lisäsääntely

Veroraportointidirektiivi velvoittaa monikansallisia yrityksiä julkistamaan tilinpäätöksensä yhteydessä vuosittain seuraavat tiedot maakohtaisesti eriteltynä EU-maiden osalta: toiminnan luonne, työntekijöiden määrä, nettoliikevaihto mukaan lukien lähipiiriliikevaihto, voitto tai tappio ennen veroja, kuluvana vuonna kertyneet tuloverot kyseisessä valtiossa, maksetut tuloverot, ja kertyneiden voittovarojen määrä. EU:n ulkopuolisten maiden osalta tiedot tulee antaa konsernitasoisesti, joten niistä ei raportoida maakohtaisesti. Lisäksi EU-komissio edellyttää maakohtaista raportointia sellaisten EU:n ulkopuolisten maiden osalta, joiden se katsoo olevan selvästi veroparatiiseja tai rahoitussalaisuusvaltioita.

Raportointivaade koskee EU-yrityksiä, joiden vuosittainen liikevaihto on vähintään 750 miljoonaa euroa. Lisäksi se koskee EU-valtioissa perustettuja keskisuuria ja suuria tytäryrityksiä, jotka ovat sellaisen EU:n ulkopuolisen konsernin ("perimmäisen emoyrityksen") määräysvallassa, jonka konsernin liikevaihto ylittää 750 miljoonaa euroa. Tällaisen tytäryritysten on julkaistava vuosittain selvitys konserninsa emoyrityksen tuloverotiedoista. Vastaava velvollisuus koskee myös tällaisen yrityksen keskikokoista ja suurta sivuliikettä silloin, kun kyseisellä konsernilla ei ole EU:n alueella mitään keskisuurta tai suurta tytäryritystä, johon velvollisuus kohdistuisi.

Veroraportointidirektiivi on luonteeltaan minimisääntelyä, ja EU:n jäsenmailla on mahdollisuus toimeenpanna kansallista sääntelyä direktiivin minimitasoa kunnianhimoisemmalla tasolla. Suomi voisi siis niin halutessaan esimerkiksi alentaa liikevaihtorajaa tai edellyttää kattavampien tietojen yleisöjulkisuutta. Näin ei kuitenkaan olla tekemässä.

Ainoa varsinainen direktiivin minimitason ylittävä säädös hallituksen esityksessä koskee raportoinnin määräaika, ja tämänkin parannuksen talousvaliokunnan enemmistö haluaa poistaa. Valiokunta myös pidentää kahdesta viiteen vuoteen aikaa, jonka jälkeen yrityksen on julkistettava tiedot, jotka on jätetty väliaikaisesti julkistamatta, koska tästä olisi voinut koitua yrityksille vakavaa taloudellista haittaa. Emme tue näitä valiokunnan tekemiä muutoksia.

Kansallisen liikkumavaran käyttäminen laajemmin olisi sen sijaan mielestämme perusteltua. Direktiivi on tervetullut edistysaskel, mutta sen ei lopullisessa muodossaan voi katsoa täyttävän siihen kohdistettuja odotuksia ja toiveita. Direktiivi soveltuu liian harvalukuiseen jättiyritysten joukkoon, sen maantieteellinen kattavuus on riittämätön, ja sen edellyttämät tiedot eivät riitä yritysten veronmaksun oikeellisuuden arviointiin.

Kuten talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisissakin on tullut ilmi, on maakohtaisen raportoinnin piiriin tulossa vain 30 prosenttia maailman maista. Raportointivelvoitteen tulisi koskea kaikkia konsernin toimintamaita ja verotusalueita.

Liian korkean 750 miljoonan euron liikevaihtorajan vuoksi raportointivelvoite ei koske 95 prosenttia EU-yrityksistä, niiden joukossa huomattava osa myös suuryrityksistä. Suomessa säänte-

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp
Vastalause

lyn piirissä olisi ainoastaan 50 yritystä. Julkiselle maakohtaiselle raportoinnille asetettujen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaisempi soveltamisraja olisi esimerkiksi tilinpäätösdirektiivin ja kirjanpitolain suuryrityksen määritelmän mukainen. (Suuryritys on sellainen, joka täyttää ainakin kaksi näistä kolmesta ehdosta: liikevaihtoraja 40 miljoonaa, tase 20 miljoonaa euroa, henkilöstömäärä vähintään 250.) Tällöin velvoitekynnys olisi myös linjassa pankkisektoria ja kaivannaissektoria koskevan läpinäkyvyyssääntelyn kanssa. Vastaava korjaus tulisi tehdä myös verotusmenettelylain 14 d pykälään, jossa säädetään viranomaisille toimitettavista maakohtaisista tiedoista.

Hallituksen esityksen mukaan liikevaihtorajaa ei ole kansallisessa lainsäädännössä alennettu, koska Suomen alemmaa rajaa ei voitaisi soveltaa ulkomaisiin, Suomessa sivuliikettä pitäviin konserneihin ja koska ei haluta poiketa EU-tasolla sovitusta linjasta. Katsomme, että Suomen tulisi toimia edelläkävijänä ja suunnannäyttäjänä veropohjien rapautumisen vastaisessa työssä ja laajemmin yritysvastuun ja avoimuuden edistämisessä, minkä vuoksi minimitasoa kunnianhimoisempi kansallinen sääntely olisi tässäkin perusteltua. Myös erillisessä asetuksessa määriteltyjen raportoitavien tietojen alaa tulisi laajentaa, jotta kansalaisilla, toimittajilla, tutkijoilla ja järjestöillä olisi paremmat edellytykset arvioida suuryritysten verojärjestelyjen asianmukaisuutta ja veronmaksun suhdetta yritysten tosiasialliseen liiketoimintaan eri oikeudenkäyttöalueilla.

Hallituksen ja talousvaliokunnan mietinnön yleisin perustelu minimitason toimeenpanolle on, että koska Euroopan komission on vuoden 2027 kesäkuun loppuun mennessä selvitettävä raportointivelvoitteen toteutumista EU-maissa ja laajemmin OECD-maissa, tulisi mahdollista velvoitteiden laajentamista arvioida tässä yhteydessä. On sinänsä myönteistä, että direktiivi velvoittaa komissiota tarkastelemaan direktiivin vaikutuksia. Tämä tai muut hallituksen esittämät syyt eivät kuitenkaan poista perusteita sille, että Suomen tulisi verovastuullisuutta ja poikkikansallisen yritystoiminnan avoimuutta koskevassa sääntelyssä olla eturintamassa ja osoittaa minimitasoa suurempaa kunnianhimoa. Se, etteivät kaikki maat tee samoin, ei myöskään ole peruste toimimattomuudelle. Komission selvityksen sisällöstä ei ole mitään tietoa. Suomen kokemukset avoimuuden edelläkävijänä voisivat kuitenkin tuottaa tuohonkin arviointiin arvokasta tietoa ja kokemuksia.

Hallituksen tulee myös sitoutua arvioimaan omatoimisesti direktiivin kansallisen toimeenpanon onnistumista suhteessa sille asetettuihin tavoitteisiin ja julkistaa tätä koskeva selvitys viimeistään vuoden 2027 alussa.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että lakiehdotukset hyväksytään muutoin talousvaliokunnan mietinnön mukaisena paitsi 1. lakiehdotuksen 7 b luvun 8 ja 9 § muutettuna seuraavasti (**Vastalauseen muutosehdotukset**)*

*ja että lisäksi hyväksytään yksi lausuma. (**Vastalauseen lausumaehdotus**)*

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp
Vastalause

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Laki

Kirjanpitolain muuttamisesta

8 §

Väliaikainen poikkeus tuloverokertomukseen sisältyvän tiedon julkistamisesta

Tieto, jonka julkistamisesta säädetään tilinpäätösdirektiivin 48 c artiklan 2 tai 3 kohdassa, saadaan jättää väliaikaisesti julkistamatta, jos julkistaminen voisi aiheuttaa vakavaa taloudellista haittaa tuloverokertomuksen tarkoittamille yrityksille. Kertomuksessa on selkeästi ilmoitettava julkistamatta jättämisestä ja esitettävä perusteltu selitys tälle menettelylle.

Edellä 1 momentissa säädetyllä tavalla väliaikaisesti julkistamatta jätetty tieto tulee esittää myöhemmässä tuloverokertomuksessa viimeistään kahden vuoden kuluttua julkistamatta jättämisestä. Erityisestä syystä kirjanpitolautakunta voi tuloverokertomuksen tarkoittaman yrityksen hakemuksesta päättää pidentää määräaika julkistamatta jättämiselle enintään kolmella vuodella. Lautakunnan päätöksestä on selkeästi ilmoitettava tuloverokertomuksissa.

Poiketen siitä, mitä tässä pykälässä säädetään, tilinpäätösdirektiivin 48 c artiklan 5 kohdassa tarkoitettua tietoa ei saa jättää julkistamatta, jos se liittyy veroasioissa yhteistyöhaluttomia lainkäyttöalueita koskevasta tarkistetusta EU:n luettelosta annettujen neuvoston päätelmien liitteissä I ja II lueteltuihin verotuksellisiin lainkäyttöalueisiin.

Poiketen siitä, mitä tässä pykälässä säädetään, yritys ei kuitenkaan saa poiketa niistä julkistamisvelvollisuuksista, joista säädetään markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 596/2014.

9 §

Tuloverokertomuksen laatimisaika, rekisteröitäväksi ilmoittaminen ja julkistaminen

Tuloverokertomus on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Tuloverokertomus on laadittava ja ilmoitettava 3 luvun 9 §:n mukaisesti rekisteröitäväksi 12 kuukauden kuluessa kertomuksen tarkoittaman tilikauden päättymispäivästä.

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2024 vp
Vastalause

Ilmoitukseen sovelletaan sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnasta annettua lakia (13/2003). Ilmoitus on varmennettava sähköisellä allekirjoituksella tai muulla hyväksyttävällä tavalla. Sen estämättä, mitä 7 §:n 3 momentissa säädetään sähköisestä raportointimuodosta, kaupparekisterilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitetulla Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksellä määrätään teknisistä seikoista, joita noudatetaan ilmoituksen vastaanottamiseksi Patentti- ja rekisterihallituksessa.

Sen, joka on 1—3 §:ssä säädetyllä tavalla velvollinen tuloverokertomuksen laatimiseen, on 1 momentissa mainitussa ajassa julkistettava kertomus maksutta yleisön saataville verkkosivuiltaan. Kertomus on pidettävä yhtäjaksoisesti saatavilla vähintään viiden vuoden ajan.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan myös 2 §:n 2 momentissa ja 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun lausumaan.

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus arvioi direktiivin kansallisen toimeenpanon onnistumista suhteessa sille asetettuihin tavoitteisiin, julkistaa ja saattaa eduskunnan tietoon tätä koskevan selvityksen viimeistään vuoden 2027 alussa ja käynnistää tarvittaessa säädösvalmistelun lain edellyttämien tietojen ja maantieteellisen kattavuuden laajentamiseksi sekä lain soveltamisen liikevaihtorajan alentamiseksi.

Helsingissä 20.3.2024

Mai Kivelä vas
Oras Tynkkynen vihr
Juha Viitala sd
Helena Marttila sd
Lotta Hamari sd